

ผิวแพ้ง่ายและผื่นแพ้ผิวหนังกับการดูแล



ผิวแพ้ง่าย (Sensitive skin) เป็นภาวะที่ผิวมีความไวต่อปัจจัยกระตุ้นจากสิ่งแวดล้อมต่างๆ ได้ง่าย เช่น เครื่องสำอาง ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด สารกันแดด เนื้อผ้าที่สวมใส่บางชนิด น้ำ หรือแม้กระทั่งสภาพอากาศที่แห้งและเย็น นอกจากนี้ ยังมีรายงานพบว่าอาการระคายเคืองที่เกิดขึ้นในผิวแพ้ง่ายยังสัมพันธ์กับรอบประจำเดือนของสตรีอีกด้วย อาการที่มักแสดงถึงการระคายเคืองในผู้ที่มีผิวแพ้ง่าย ได้แก่ การเกิดผดผื่นคัน ตึงผิว แสบร้อน และผิวไหม้ ซึ่งลักษณะของผื่นที่พบอาจมีลักษณะเป็นรอยแดง แห้งลอก หรือเกิดเป็นผื่นนูนขึ้นมาได้ ซึ่งปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่พบได้ในทุกวัยทั้งเพศชายและหญิง

ข้อมูลจาก ผศ.ดร.ชญ.บุญธิตามรรณกุล ภาควิชาเภสัชกรรม คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลเปิดเผยว่า ผื่นแพ้ผิวหนัง (Atopic dermatitis) เป็นโรคที่เกิดจากผิวหนังมีการอักเสบเรื้อรัง จากปฏิกิริยาทางภูมิแพ้ ซึ่งอาการที่เกิดขึ้นไม่ใช่โรคติดต่อหรือเกิดจากความสกปรก แต่เกิดมาจากร่างกายของผู้ป่วยมีภูมิไวต่อการตอบสนองต่อปัจจัยกระตุ้นต่างๆ มากเกินไป โดยพบว่าผู้ป่วยที่มีอาการ

ภูมิแพ้ผิวหนัง อาจจะมีอาการภูมิแพ้อื่นๆ ร่วมด้วย เช่น แพ้อากาศ เยื่อบุจมูกและเยื่อบุตาอักเสบจากภูมิแพ้ และหอบหืด เป็นต้น ซึ่งภาวะการดำเนินของโรคที่เกิดขึ้นจะมีลักษณะเป็นๆ หายๆ คือ มีช่วงที่ภาวะโรคกำเริบ คือเกิดผื่นผิวหนังเห่อแดง และมีอาการคัน สลับกับช่วงที่มีภาวะโรคสงบ สาเหตุของการเกิดโรคผื่นแพ้ผิวหนังยังไม่พบสาเหตุที่แน่ชัด แต่เชื่อว่าเกิดมาจากหลายสาเหตุร่วมกัน โดยสาเหตุหลักสาเหตุหนึ่งมาจากปัจจัยทางพันธุกรรมของตัวผู้ป่วยเองหรือจากบุคคลในครอบครัวที่มีประวัติภูมิแพ้ซึ่งมีภูมิไวต่อสิ่งกระตุ้น ร่วมกับปัจจัยจากสิ่งแวดล้อมภายนอกที่เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดผื่นที่เห่อมากขึ้น การกำเริบของผื่นที่เห่อลุกลามส่วนใหญ่จะมาจากการเกาของผู้ป่วย เนื่องจากผื่นที่เกิดขึ้นมีอาการคัน คืออาการคัน เมื่อมีการเกาจะทำให้โรคเกิดการลุกลามและเห่อของผื่นมากขึ้นอย่างเลี่ยงไม่ได้ นอกจากนี้ปัจจัยที่เป็นตัวกระตุ้นให้ผื่นมีความรุนแรงมากขึ้น ได้แก่

- สภาพอากาศ ยกตัวอย่างเช่น อากาศร้อน อากาศเย็น การอาบน้ำร้อน และสภาพอากาศที่แห้ง ล้วนเป็นตัวกระตุ้นให้ผื่นเกิดการเห่อรุนแรงขึ้นได้
- อาหารบางชนิด ได้แก่ นม ไข่ ถั่ว อาหารทะเล ซึ่งพบว่าอาจเกิดขึ้นกับผู้ป่วยบางรายที่มีการแพ้อาหารดังกล่าว
- สารระคายเคือง และสารชำระล้างทำความสะอาด เช่น น้ำหอม สบู่ ผงซักฟอก น้ำยาปรับผ้านุ่ม เป็นต้น



- เนื้อผ้าบางชนิดที่ระคายเคืองต่อผิว
 - สารก่อภูมิแพ้ที่พบบ่อยในอากาศ เช่น ตัวไรฝุ่น
 - การติดเชื้อมดที่เรื้อรังหรือเชื้อราที่ผิวหนัง จากการเกาของผู้ป่วย
 - การพักผ่อนไม่เพียงพอ ความเครียด และความวิตกกังวล
- อาการที่มักเกิดขึ้นของโรคผื่นแพ้ผิวหนังอักเสบ คือ ผู้ป่วยจะมีผิวที่ค่อนข้างแห้ง หรือแห้งมาก และมีอาการคันอย่างมากเป็นอาการเด่น ลักษณะการอักเสบของผิวหนังอาจแบ่งได้เป็นหลายระยะ ตั้งแต่ระยะเฉียบพลันจนถึงระยะเรื้อรัง ในระยะเฉียบพลันมักมีรอยโรคที่มีลักษณะเห่อแดงคัน อาจมีตุ่มน้ำใสเล็กๆ หรือมีน้ำเหลืองเยิ้มซึมซึ่งมีการติดเชื้อมดที่เรื้อรังที่ผิวหนังร่วมด้วย ในระยะรองจากเฉียบพลันรอยโรคจะมีลักษณะเป็นขุยแห้งหรือมีสะเก็ด และระยะเรื้อรังซึ่งรอยโรคจะมีลักษณะเป็นนูน คัน



มีขุย และมีการหนาตัวของผิวหนัง

สำหรับบริเวณหรือตำแหน่งที่มีการเกิดรอยโรคจะมีความแตกต่างกันตามวัยของผู้ป่วย ยกตัวอย่างเช่น ในวัยทารกผื่นที่เกิดขึ้นมักจะเป็นผื่นบริเวณแก้มและด้านนอกของแขนขา ข้อมือ ข้อเท้า ขณะที่วัยเด็กโตและผู้ใหญ่มักพบผื่นที่มีความหนาขึ้นที่บริเวณข้อพับต่างๆ เช่น ข้อพับแขนขา บริเวณลำคอ หรือหากมีการเกาอาจเป็นปื้นลามไปทั่วร่างกายได้ การป้องกันและรักษาผื่นแพ้ผิวหนังและการดูแลผิวที่แพ้ง่าย มีหลักการที่สามารถทำได้ดังต่อไปนี้

1. หลีกเลี่ยงปัจจัยกระตุ้นที่ทำให้เกิดการกำเริบของผื่นแพ้ดังที่กล่าวมาข้างต้น

2. หลีกเลี่ยงสภาพอากาศที่ร้อนจัดหรือหนาวจัด เนื่องจากสภาพอากาศที่ร้อนอบอ้าวจะทำให้ร่างกายมีเหงื่อออก และสภาพอากาศที่เย็นจัดซึ่งมีความชื้นสัมพัทธ์ต่ำ จะเป็นปัจจัยหนึ่ง



ที่กระตุ้นให้เกิดผื่นคันได้

3. รักษาความชุ่มชื้นของผิวหนัง โดยการหลีกเลี่ยงการอาบน้ำอุ่น หรือการอาบน้ำที่บ่อยจนเกินไปซึ่งอาจทำให้เกิดผิวแห้งได้ นอกจากนี้สำหรับผู้ที่ผิวแพ้ง่ายและผิวแห้ง การป้องกันความแห้งของผิวโดยใช้สารเคลือบผิวเป็นสิ่งที่เหมาะสม สารเคลือบผิวดังกล่าวอาจเป็นครีมหรือโลชั่นบำรุงผิวที่มีความอ่อนโยนกับผิวแพ้ง่ายและปราศจากน้ำหอม หรือในกรณีที่ผิวมีความแห้งมากอาจใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะเป็นน้ำมันเคลือบผิว ซึ่งผลิตภัณฑ์เคลือบผิวเหล่านี้มีการแนะนำให้ใช้ผลิตภัณฑ์หลังการอาบน้ำและซับผิว

หรือเช็ดตัวภายในระยะเวลา 3-5 นาที เพื่อให้เกิดการปกคลุมผิวในช่วงที่ผิวยังมีความชุ่มชื้นอยู่

4. ผลิตภัณฑ์ที่เลือกใช้เพื่อการทำความสะอาดผิวและบำรุงผิว ควรเลือกผลิตภัณฑ์ที่ไม่ก่อการระคายเคืองต่อผิวหนังและปราศจากน้ำหอม

5. ควรเลือกสวมใส่เสื้อผ้าที่เนื้อโปร่งสบาย ระบายอากาศได้ง่าย เช่น ผ้าฝ้าย และหลีกเลี่ยงผ้าที่มีเนื้อหนาและหยาบ

6. รับประทานอาหารให้ครบ 5 หมู่ พักผ่อนให้เพียงพอ ทำจิตใจให้สดชื่น แจ่มใส หลีกเลี่ยงความเครียดและความวิตกกังวล รักษาสุขอนามัยส่วนตัวโดยการตัดเล็บให้สั้นและหลีกเลี่ยงการเกาบริเวณที่มีผื่นคัน

7. เมื่อเกิดผื่นภูมิแพ้ผิวหนังขึ้นแล้ว การรักษาสภาพสามารถทำได้โดยการให้ยาเฉพาะที่ได้แก่ ยากลุ่มสเตียรอยด์ ซึ่งให้ผลการรักษาที่ดีและทำให้ผื่นยุบได้เร็วมาก อย่างไรก็ตาม การใช้ยากลุ่มนี้จะต้องมีความระมัดระวังในการใช้ และต้องเลือกชนิดของยาให้เหมาะสมกับตำแหน่งบริเวณที่ใช้ยานั้น เนื่องจากอาจก่อให้เกิดผลข้างเคียงจากการใช้ยาตามมาได้ หากใช้ยาไม่ถูกต้อง เช่น ผื่นบางบางแผลแตก เกิดการติดเชื้อได้ง่าย และยาอาจดูดซึมเข้าสู่ร่างกายก่อให้เกิดการทำงานที่ผิดปกติของเซลล์ต่างๆ เช่น

แนวหน้า

Naew Na
Circulation: 900,000
Ad Rate: 1,250

Section: วารสารดี/สุขภาพ-ความงาม

วันที่: พุธ 27 มีนาคม 2567

ปีที่: 45

ฉบับที่: 15670

หน้า: 16(ขวา)

Col.Inch: 97.04

Ad Value: 121,300

PRValue (x3): 363,900

ศิลปิน: ชาว-ดำ

คอลัมน์: LIFE & HEALTH: ผิวแพ้ง่ายและผื่นแพ้ผิวหนังกับการดูแล

เซลล์ต่อมหมวกไต ดังนั้น ก่อนการใช้ยา
กลุ่มนี้จึงควรปรึกษาแพทย์หรือเภสัชกร
เพื่อให้การใช้ยามีประสิทธิภาพมากที่สุด
และเกิดผลข้างเคียงน้อยที่สุด ในกรณี
ที่ผู้ป่วยมีอาการคันมากๆ อาจมีการให้
ยาแก้แพ้กลุ่ม anti-histamine ชนิด
รับประทานร่วมกับการใช้ยาทาเฉพาะที่
ซึ่งยากุ่มดังกล่าวอาจส่งผลข้างเคียง
ทำให้เกิดการง่วงนอนได้ นอกจากนี้ ยังมี
ยากุ่มใหม่คือกลุ่มยากดภูมิคุ้มกัน
calcineurin inhibitors สามารถควบคุม
การอักเสบและการกำเริบของผื่น ซึ่งถูก
นำมาใช้ทดแทนยากุ่มสเตียรอยด์เพื่อ
หลีกเลี่ยงผลข้างเคียงจากการใช้ยา
ต่อเนื่องเป็นเวลานาน อย่างไรก็ตาม
ยากุ่มดังกล่าวยังคงค่อนข้างมีราคาแพง
ในปัจจุบัน

8. เมื่อมีผื่นเกิดขึ้นควรมีการระวัง
ป้องกันการติดเชื้อแทรกซ้อนที่ผิวหนัง
บริเวณที่เกิดผื่น โดยหลีกเลี่ยงการเกา
ซึ่งอาจทำให้เกิดแผลเปิด และหากมีการ
ติดเชื้อเกิดขึ้นแล้ว เช่น มีหนองหรือ
คราบน้ำเหลืองผู้ป่วยควรดูแลแผลโดย
การประคบด้วยผ้าก๊อชชุบน้ำเกลือล้าง
แผล ชับหมาดๆ และประคบลงบนผื่น
10-15 นาที วันละ 3-4 ครั้ง และมีการ
ให้ยาปฏิชีวนะชนิดรับประทานหรือยาทา
ร่วมด้วย หากข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ [https://
pharmacy.mahidol.ac.th/th/service.php](https://pharmacy.mahidol.ac.th/th/service.php)

ผศ.(พิเศษ)ดร.อภิสิทธิ์ ฉัตรทนานนท์
ประธานกรรมการ มูลนิธิคุณแม่คุณภาพ